

T.C.
ADALET BAKANLIĐI
Personel Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı :B030PER0000001/04-12

10/05/2005

Konu :İhtisas mahkemeleri

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

Özel kanunlarına göre kurulmuş olan ihtisas mahkemelerinin yargı alanlarının yeniden belirlenmesi ile ihtisas mahkemesi kurulmayan yerlerde bu mahkemelerin görev alanına giren iş ve davalara hangi mahkemenin bakması gerektiği hususlarında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu 24.03.2005 tarih ve 188 sayılı kararı ile; ,

“1-Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, aşığıdaki ilkelere aykırı tüm kararlarının kaldırılmasına,

2-5190 Sayılı Kanuna istinaden kurulmuş bulunan ağır ceza mahkemeleri konusunda; 30.06.2004 gün ve 25508 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda Değişiklik Yapılması ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kaldırılmasına Dair 5190 sayılı Kanunun 1. maddesi ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa 394 üncü maddeden sonra gelmek üzere eklenen 394/a maddesinde sayılan suçlarla ilgili davalara bakmak üzere kurulan Adana 6, 7, Ankara 11, Diyarbakır 4, 5, 6, 7, Erzurum 2, İstanbul 9, 10, 11, 12, 13 14, İzmir 8, Malatya 3, Van 3 ve 4. Ağır Ceza Mahkemelerinin 5190 sayılı Kanunun 1. maddesinde sayılan suç ve davalara bakmak üzere görevlendirilmelerine,

Adana için;

Adana, Aksaray, Gaziantep, Hatay, Mersin, Karaman, Kilis, Konya, Niğde, Osmaniye,

Ankara için;

Ankara, Afyon, Amasya, Bartın, Bolu, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Karabük, Kayseri, Kastamonu, Kırıkkale, Kırşehir, Kütahya, Nevşehir, Samsun, Sinop, Tokat, Yozgat, Zonguldak, Düzce,

Diyarbakır için;

Diyarbakır, Batman, Bingöl, Mardin, Siirt, Şırnak, Şanlıurfa,

Erzurum için;

Erzurum, Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Giresun, Gümüşhane, İĞdir, Kars, Ordu, Rize, Sivas, Trabzon, Tunceli ilinin Pülümür ilçesi,

İstanbul için;

İstanbul, Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ, Yalova,

İzmir için;
İzmir, Antalya, Aydın, Burdur, Denizli, Isparta, Manisa, Muğla, Uşak,

Malatya için;
Malatya, Adıyaman, Elazığ, Kahramanmaraş, Tunceli (Pülümür İlçesi hariç)

Van için;
Van, Bitlis, Hakkari, Muş
Olarak belirlenmesine,

3-Çocuk Mahkemeleri konusunda;

a-Müstakil çocuk mahkemesi kurulan yerlerde, çocuk mahkemelerinin yargı çevresinin kurulduğu il veya ilçenin mülkî sınırlarıyla aynı olmak üzere belirlenmesine,

b-Çocuk mahkemesi kurulmayan yerlerde 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun Geçici 2 inci maddesine göre işlem yapılmasına,

c-İstanbul çocuk mahkemelerinin yargı çevresinin ise, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi yargı çevresi ile aynı olmak üzere belirlenmesine,

4-Trafik Mahkemeleri Konusunda;

Mevcut durum itibariyle hiçbir adli yargı teşkilatında trafik mahkemesi kurulmamış olduğundan;

a-Evvelce verilen yetki üzerine trafik davalarına bakmakta olan sulh ceza mahkemelerinin trafik davalarına bakmalarının devamına,

b- Evvelce herhangi bir yetki verilmemiş bir veya birden fazla sulh ceza mahkemesi bulunan yerlerde bütün sulh ceza mahkemelerinin trafik davalarına bakmaya yetkili kılınmasına,

5-Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemeleri Konusunda;

I-İstanbul, Ankara ve İzmir'de kurulup faaliyete geçirilen fikri ve sınai haklar ceza mahkemelerinin, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile 551 sayılı Patent Haklarının Korunması, 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması, 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmündeki Kararnamelerinden kaynaklanan ceza davaları için ihtisas mahkemeleri olarak belirlenmesine ve yargı çevrelerinin de kuruldukları yer mülki hudutları olarak tespit edilmesine,

II-Fikri ve Sınai Haklar Ceza Mahkemesi kurulmayan yerlerde, yukarıda zikredilen Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerden kaynaklanan; ceza davaları için;

1-Bir asliye ceza mahkemesi olan yerlerde bu mahkemenin,

2-İki asliye ceza mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı asliye ceza mahkemesinin

3-İkiden fazla asliye ceza mahkemesi bulunan yerlerde ise 3 numaralı asliye ceza mahkemesinin,

yetkilendirilmesine,

İlgili mahkemelerin yargı çevrelerinin ise adli yargı adalet komisyonlarının merkez ve mülhakatları olan ilçeleri kapsayacak şekilde belirlenmesine,

6-Kaçakçılık Davaları Konusunda;

Eğer yargılama yapılacak yerde birden fazla asliye ceza veya ağır ceza mahkemeleri varsa 1 numaralı asliye ceza veya ağır ceza mahkemelerinin bakmasına,

7-Basın Davaları Konusunda;

Eğer yargılama yapılacak yerde birden fazla asliye ceza veya ağır ceza mahkemeleri varsa 2 numaralı asliye veya ağır ceza mahkemelerinin bakmasına,

8-Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunundan Doğan Davalar (Döviz Mahkemeleri) Konusunda;

I-Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki davalara bakmaya yetkili mahkemelerin bulunduğu yerler ile bağlı merkezlerin;

Ankara için (Kastamonu, Çorum, Yozgat, Kırşehir, Konya, Kayseri, Çankırı, Akşehir, Ermenek, İnebolu, Karaman, Keskin ve Seydişehir)

İstanbul için(Edirne, Kırklareli, Kocaeli, Tekirdağ, Çanakkale, Bursa, Bilecik,

Eskişehir,Bolu, Zonguldak, Afyon, Adapazarı, Bartın ve Dinar)

Mersin için(Niğde, Seyhan, Hatay. K.Maraş, Gaziantep,Ş.Urfa, Malatya, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Mardin, Bingöl, Muş, Siirt, Bitlis, Van, Aksaray, Hakkari, Adıyaman, Elbistan, Kozan, Nevşehir, Osmaniye ve Silifke)

İzmir için (Balıkesir,Manisa, Aydın, Muğla, Denizli, Antalya, Burdur, Isparta, Uşak,

Kütahya, Alanya, Bandırma, Bergama, Burhaniye, Elmalı, Nazilli, Ödemiş,ve Salihli)

Samsun için(Sinop, Amasya, Tokat, Sivas, Ordu, Giresun, Erzincan, Ş.Karahisar, Ünye ve Vezirköprü)

Trabzon için(Rize, Çorum, Kars, Erzurum, Ağrı, Gümüşhane, Ardahan ve Iğdır) Olarak tespitine,

II-1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanununa muhalefet suçlarına;

Ankara ve bağlı illerdeki suçlara Ankara 3.Asliye Ceza,

İstanbul ve bağlı illerdeki ağır cezalı suçlarına İstanbul ağır ceza mahkemelerince , asliye cezalı suçların 3 Asliye Ceza,

Mersin ve bağlı illerdeki suçlara Mersin 1. Asliye Ceza,

İzmir ve bağlı illerdeki suçlara İzmir 3.Asliye Ceza,

Samsun ve bağlı illerdeki suçlara Samsun 1.Asliye Ceza,

Trabzon ve bağlı illerdeki suçlara Trabzon 2.Asliye Ceza Mahkemelerince bakılmasına,

9-Bankacılık Kanunundan Doğan Davalar Konusunda,

I- İstanbul için;

a)5020 sayılı Yasa ile değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunundan kaynaklanan davaların, ihtisas mahkemesi olarak faaliyete geçirilen (8) numaralı ağır ceza mahkemesinde görülmesine,

b)Yargı alanının ise İstanbul ili mülki sınırları olarak belirlenmesine,

c)İstanbul 8. Ağır Ceza Mahkemesine bankacılık suçları dışında tevziden dosya verilmemesine,

II-İstanbul dışındaki yerler için;

a) 5020 sayılı Yasa ile değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunundan kaynaklanan davaların birden fazla ağır ceza mahkemesi bulunan yerlerde (2) numaralı ağır ceza mahkemesinde görülmesine,

b) Bankalar Kanundan kaynaklanan davalara bakmakla görevlendirilen (2) numaralı ağır ceza mahkemesine tevziden gelen bankacılık suçlarına ilişkin dosya sayısının, genel tevziden alması gereken dosya sayısından düşülmesine,

10-İnfaz Hâkimlikleri Konusunda;

a) İnfaz hakimliği kurulup faaliyete geçen yerlerde bu hakimliklerde,

b)İnfaz hâkimlikleri kurulmuş olup ta faaliyete geçirilmeyen yerler ile hiç kurulmamış olan yerlerdeki asliye ceza hâkimlerinin, asliye ceza mahkemesine ½ oranında bakılması halinde bu hâkimlerden kıdemli olanının, iki veya daha fazla asliye ceza mahkemesi bulunan yerlerde, son numaralı asliye ceza hâkiminin,

c)İki infaz hâkimliği kurulmuş ve fakat faaliyete geçirilmemiş olan yerlerde ise, son iki asliye ceza hâkiminin mevcut yetkilerine ilâveten infaz hâkimliğine de bakmak üzere yetkilendirilmesine

d)Görevlendirmenin 28.05.2001 tarihi itibariyle faaliyette bulunan mahkemelere göre yapılmasına, daha sonra kurulacak mahkemelerin dikkate alınmamasına,

11-Asliye Ticaret Mahkemeleri Konusunda;

I-Müstakil ticaret mahkemesi kurulmuş olan yerlerde;

A)İstanbul için;

Kadıköy ticaret mahkemelerinin yargı çevresinin İstanbul Anadolu yakası olarak,

Beyoğlu ticaret mahkemelerinin yargı çevresinin Beyoğlu asliye hukuk mahkemelerinin sınırları olarak,

İstanbul ticaret mahkemelerinin yargı çevresinin ise Kadıköy ve Beyoğlu ticaret mahkemeleri yargı çevresi dışındaki yerler olarak belirlenmesine,

B)İstanbul dışındaki yerler için;

a-Büyük Şehir Belediyesi sınırları içerisindeki merkez ilçe ile diğer ilçelerin adı ile kurulu ağır ceza merkezlerinde oluşturulan müstakil ticaret mahkemelerinin yargı çevresinin, yalnız büyük şehir belediyesi sınırları içerisinde kalan ilçeleri kapsamına alacak biçimde, ağır ceza mahkemesinin yargı çevresi olarak tespitine,

b-Büyük Şehir Belediyesi oluşturulmamış il ve ilçe ağır ceza merkezleriyle ağır ceza mahkemesi bulunmayan ilçelerde kurulu müstakil ticaret mahkemelerinin yargı çevresinin,o yer asliye hukuk mahkemesinin çevresi ile aynı olmak üzere belirlenmesine,

II-Müstakil ticaret mahkemesi kurulmamış olan yerlerde,

Müstakil ticaret mahkemesi kurulmamış olan il merkezleri ile ağır ceza mahkemesi bulunan ve bulunmayan (büyük şehir belediye sınırları dışında kalan mülhakatlar da dahil olmak üzere) diğer ilçelerde,ticaret mahkemelerinin görev alanına giren iş ve davalara; o yer asliye hukuk mahkemelerinin eşit olarak bakmalarına;

12-İş Mahkemeleri Konusunda

I-Müstakil iş mahkemesi kurulmuş olan yerlerde;

a)Büyük Şehir Belediyesi sınırları içerisindeki merkez ilçe ile diğer ilçelerin adı ile kurulu ağır ceza merkezlerinde oluşturulan müstakil iş mahkemelerinin yargı çevresinin, yalnız büyük şehir belediyesi sınırları içerisinde kalan ilçeleri kapsamına alacak biçimde, ağır ceza mahkemesinin yargı çevresi olarak tespitine,

b)Büyük Şehir Belediyesi oluşturulmamış il ve ilçe ağır ceza merkezleriyle ağır ceza mahkemesi bulunmayan ilçelerde kurulu müstakil iş mahkemelerinin yargı çevresinin, bu yer asliye hukuk mahkemelerinin yargı çevresi ile aynı olmak üzere belirlenmesine,

II-Müstakil iş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde;

Müstakil iş mahkemesi kurulmamış olan il merkezleri ile ağır ceza mahkemesi bulunan ve bulunmayan (büyük şehir belediye sınırları dışında kalan mülhakatlar da dahil olmak üzere) diğer ilçelerde, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'ndan kaynaklananlarla özel kanunlarda iş mahkemesinde görüleceği belirtilen iş davalarının, yargı çevreleri asliye hukuk mahkemesinin yargı çevresi ile aynı olmak üzere;

a) Bir asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde bu mahkemede,

b) Birden fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde, 1 numaralı asliye hukuk mahkemesinde,
Çözümlemesine,

13-Kadastro Mahkemeleri Konusunda;

a)Kadastro mahkemelerinin yargı çevresinin kuruldukları yer asliye hukuk mahkemesi yargı alanı ile aynı olmak üzere belirlenmesine,

b)Kadastro mahkemesi bulunmayan yerlerde Kadastro Kanunundan kaynaklanan dava ve işlere 1 numaralı asliye hukuk mahkemesinde bakılmasına,

14-Tüketici Mahkemeleri Konusunda;

I-Müstakil tüketici mahkemesi kurulmuş olan yerlerde;

a)Büyük Şehir Belediyesi oluşturulan ilin adıyla kurulu ağır ceza merkezlerinde kurulan müstakil tüketici mahkemelerinin yargı alanının Büyükşehir belediye sınırları olarak tespit edilmesine,.

b)Büyük Şehir Belediyesi oluşturulmamış il ve ilçe ağır ceza merkezleriyle ağır ceza mahkemesi bulunmayan ilçelerde kurulu müstakil tüketici mahkemelerinin yargı çevresinin, bu yer asliye hukuk mahkemelerinin yargı çevresi ile aynı olmak üzere belirlenmesine,

II-Müstakil tüketici mahkemesi kurulmamış olan yerlerde;

Müstakil tüketici mahkemesi kurulmamış olan il merkezleri ile ağır ceza mahkemesi bulunan ve bulunmayan (büyük şehir belediye sınırları dışında kalan mülhakatlar da dahil olmak üzere) diğer ilçelerde, tüketici mahkemelerinin görev alanına giren iş ve davalara, yargı çevreleri asliye hukuk mahkemesinin yargı çevresi ile aynı olmak üzere o yer asliye hukuk mahkemelerinde görülmesine;

15-Aile Mahkemeleri Konusunda;

a)18.01.2003 gün ve 24937 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yargılama Usullerine Dair Kanuna göre kurulup faaliyete geçirilen müstakil aile mahkemelerinin yargı çevresinin bu yerlerdeki asliye hukuk mahkemesinin yargı çevresiyle aynı olarak belirlenmesine,

b)Aile mahkemesi kurulup ta faaliyete geçmeyen yerler ile 4787 sayılı Yasa gereğince aile mahkemesi kurulması gerekip te iş durumu itibariyle aile mahkemesi kurulmayan yerler de, aile mahkemelerinin görev alanına giren dava ve işlere asliye hukuk mahkemelerinde bakılmasına,

16-Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemeleri Konusunda

I-İstanbul ve Ankara'da kurulup faaliyete geçirilen fikri ve sınai haklar hukuk mahkemelerinin, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile 551 sayılı Patent Haklarının Korunması, 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması, 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmündeki Kararnamelerinden kaynaklanan hukuk davaları için ihtisas mahkemeleri olarak belirlenmesine

Yargı çevrelerinin ise kuruldukları yerin mülki hudutları olarak tespit edilmesine,

II-Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi kurulmayan yerlerde, yukarıda zikredilen Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerden kaynaklanan hukuk davaları için;

- a) Bir asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde bu mahkemenin,
  - b) İki asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı asliye hukuk mahkemesinin
  - c) İki den fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde ise 3 numaralı asliye hukuk mahkemesinin,
- Yetkilendirilmesine,

İlgili mahkemelerin yargı çevrelerinin ise adli yargı adalet komisyonlarının merkez ve mülhakatları olan ilçeleri kapsayacak şekilde belirlenmesi,

17-İcra Mahkemeleri Konusunda

- a) Müstakil icra mahkemelerinin kurulduğu yerlerde bu mahkemelerin,
- b) Müstakil icra mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde bu mahkemelerin görev alanına giren iş ve davalara;
  - 1) Bir asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde bu mahkemede,
  - 2) Birden fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde, 2 numaralı asliye hukuk mahkemesinde bakılmasına,

18-Denizcilik İhtisas Mahkemesi Konusunda;

I-Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 20.07.2004 gün ve 370 sayılı Kararı ile İstanbul'da kurulup faaliyete geçirilen Denizcilik İhtisas Mahkemesinin yargı alanının İstanbul ili mülki hudutları olarak belirlenmesine,

II-Denizcilik ihtisas mahkemesi kurulmayan yerlerde

- a)-Ticaret mahkemesi bulunan yerlerde;
  - 1-Bir ticaret mahkemesi bulunan yerlerde bu mahkemenin,
  - 2-Birden fazla ticaret mahkemesi bulunan yerlerde 1 numaralı ticaret mahkemesinde,
- b)Ticaret mahkemesi bulunmayan yerlerde;
  - 1) Bir asliye hukuk mahkemesi olan yerlerde bu mahkemede,
  - 2) Birden fazla asliye hukuk mahkemesi bulunan yerlerde, 1 numaralı asliye hukuk mahkemesinde bakılmasına,

19)İhtisas mahkemesi kurulmayan yerlerde, bu mahkemelerin görev alanına giren iş ve davalara bakmakla görevlendirilen mahkemelerin (aynı mahkemenin birden fazla dairesi varsa) tevziden gelen bu mahkemelere ilişkin dosya sayısının, genel tevziden alması gereken dosya sayısından düşülmesine,

20) Yukarıda sayılmayan özel mahkemelerle ilgili Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca daha önce yapılan görevlendirmelerin aynen devamına,"

Karar vermiştir.

Bilgi edinilmesini ve ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Sadık DEMİRCİOĞLU
Bakan a.
Personel Genel Müdürü